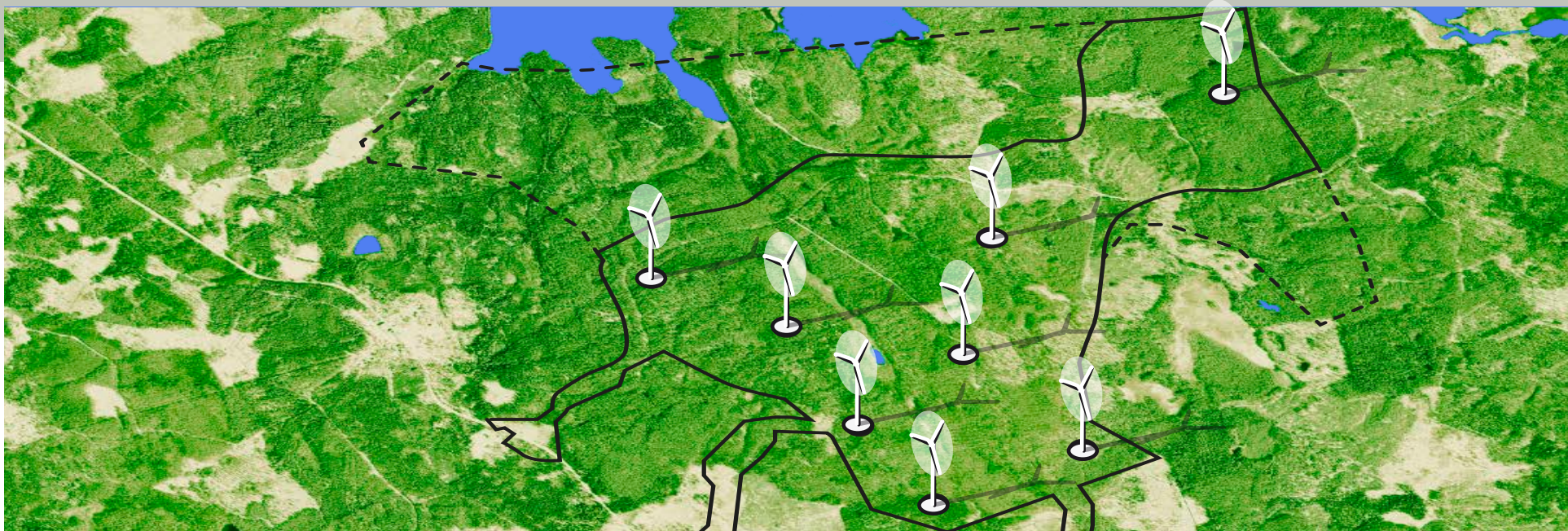

För ett naturligt klimatskydd och en stark natur. Hur olyckligt planerade vindkraftsprojekt hotar viktiga klimat- och miljömål.

Förord till en överflödig rapport med fakta som egentligen är välkända

Denna upplysning borde egentligen inte vara nödvändig. Inga nya insikter presenteras. Samma informationer har publicerats om och om igen. Från IPBES [1] till Nordic Council of Ministers [2] till Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning [3] till Länsstyrelsen Kalmar län [4], för att nämna några, är alla överens om att vi behöver fokusera på synergier och mål-konflikter mellan biologisk mångfald och klimatpåverkan, och alla anser att följande bör prioriteras i det fortsatta arbetet med frågorna:

- Återställa natur – ett sätt att möta mål och gynna biodiversitet samt klimatet genom naturbaserade lösningar
- Stoppa dränering av våtmarker
- Återvät tidigare våtmarker (speciellt torvmarker)

- Skydda gammal skog
- Återställ skog så att den kan utvecklas att bli gammal skog
- Bevarandeinsatser i produktionsskog
- Bättre dokumentation av utsläpp från och biodiversitet i skogar – mer informerade beslut i politiken, hos myndigheter, kommuner, skogsägare med flera.
- Bättre översiktlig planering av landskapet för att hitta övergripande synergier
- Stärkta nationella mekanismer för att kunna ge råd och stöd samt kommunicera forskning till beslutsfattare och i den allmänna debatten
- Tvärspektoriella policies som kan underlätta bredare och kostnadseffektivare naturbaserade lösningar

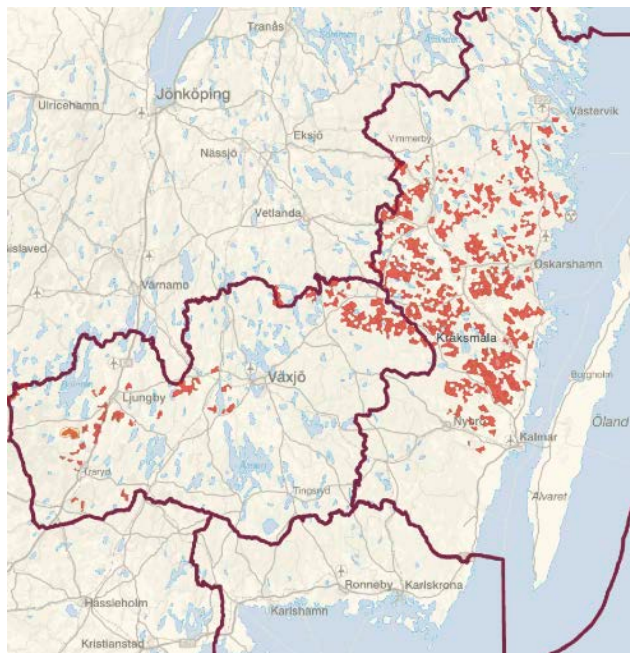

Nyss tillkom en EU-förordning som återigen fastställer just dessa krav och gör dem till lag: EU 2024/1991[5]. Även om det finns undantag för att påskynda utbyggnaden av vindkraft bör konstgjorda och bebyggda områden prioriteras: *”När medlemsstaterna utser accelerationsområden för förnybar energi och särskilda infrastrukturområden ska de undvika skyddade områden och ta hänsyn till sina nationella restaureringsplaner.”*[5]

Innehåll

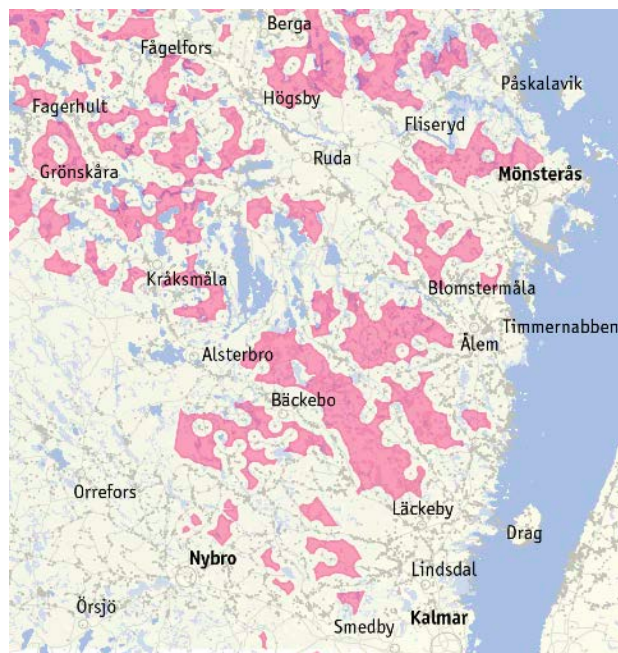
1	Förord
3	Fånga vinden i sydost Om planeringen för att påskynda vindkraftsutbyggnaden.
4	En öppen vy på kartan Om naturresurser som inte är "hinder" utan möjligheter.
6	Svenska miljömålen Om att miljömålen är nödvändiga och hur de missas.
8	Värdet av skogar Om motståndskraften hos intakta skogar och deras fördelar.
10	Värdet av myrar Om konsekvenserna av att torvmarker förstörs.
12	Värdet av djurliv Om den biologiska mångfaldens resiliens och känslighet.
14	Värdet av människor Om att människan inte kan leva utan naturen.

Fånga vinden i sydost?

I strategin för en hållbar vindkraftsutbyggnad^[6] som tagits fram av Energimyndigheten och Naturvårdsverket 2021 finns ett förslag att Kalmar län ska bidra med 3 TWh/år vindkraft för att säkra den ökande behov av energi.

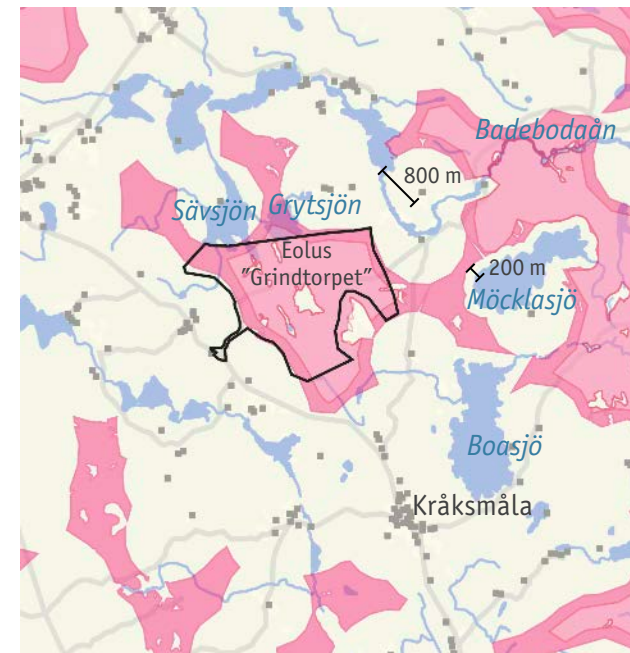
I regi av Energikontor Sydost och i nära samarbete med vindkraftsbolagen Eolus och SR-Energi har Länsstyrelse Kalmar genomfört en kartläggning av möjliga etableringsområden i Kalmar län, Blekinge och Kronobergs län^[7].

Maximering av vindkraften

Kartan^[8] visar de "klass 1-områden där det finns möjligheter till samexistens utan kända konflikter" som identifierats genom GIS-analysen. Triangeln Kalmar - Västervik - Åseda har därmed utpekats som ett accelerationsområde för förnybar energi. I de kartlagda områdena skulle mer än 16 gånger så många vindkraftverk kunna installeras som krävs för Kalmar län.

Även om man tar hänsyn till att inte alla vindkraftsprojekt blir godkända och realiserade och att bristen på möjligheter i Blekinge och Kronobergs län kompenseras av Kalmar län, kan detta resultat bara beskrivas som omåttligt.

Minimering av konfliktmedvetande

Genom att dra ett definierat avstånd runt alla hus, vägar och åar avgränsades de områden som skulle vara lämpliga för vindkraft.

Planerna baseras på buffertzoner på 800 meter runt bebyggelse, vilket definieras som tillräcklig för samexistens med vindkraft.

Tydligen insåg man att det område som hittades på detta sätt var för stort och provade ett skyddsavstånd på 1000 meter runt husen, vilket ändå gav mer än tillräcklig kapacitet. Men vindkraftsbolagen visade inget intresse för att maximera buffertzonerna för lokalbefolkningen.

Hänsyn till naturvärden togs endast i form av isolerade, smala naturskyddsområden med officiell status, som exempelvis Natura 2000.

En öppen vy på kartan

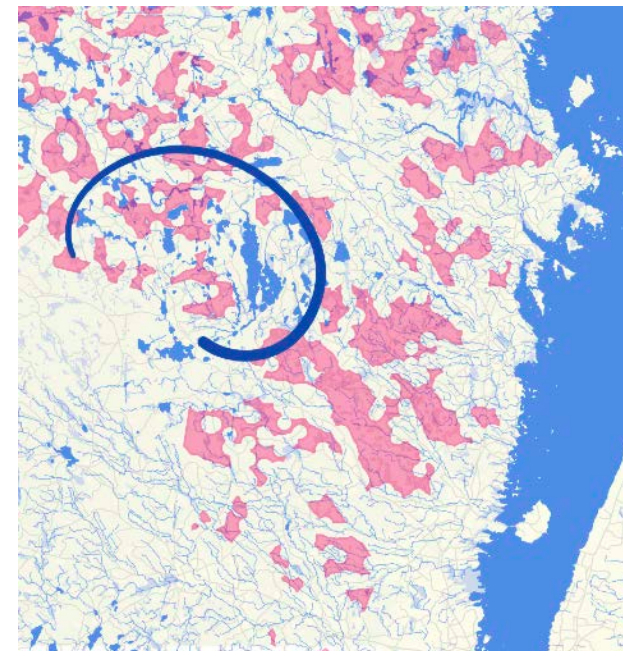
För övrigt var det ingen som tänkte på att integrera naturvärden i kartläggningen. Moderna geografiska informationssystem (GIS) ger möjligheten att se till helheten och låta den planerade åtgärden bli del i ett större sammanhang. Det är därför bra att starta med en reducerad karta som visar en större geografisk avgränsning, för att på detta sätt se de stora dragen i landskapet. Om man bara döljer all onödigt information så kommer den som tittar på kartan ovan att se en ansamling av sjöar^[9]. I öster ligger Allgunnen. Den följs motsols av Bjärsjön, Kleven, Kyllen, Möcklasjö, Boasjö, Grytsjön, Sävsjön och Tämnen. Badebodaån slingrar sig fram ovanför med ytterligare sjöar.

Vattenmiljö

Det krävs inte mycket fantasi för att föreställa sig hur de olika djurarterna rör sig i detta nätverk av sjöar. Hur Fiskgjusar häckar i en mer avlägsen sjö, jagar i en sjö med mer fisk. Hur storlom drar sig tillbaka till andra sjöar när människan avverkar skog eller bara stör som badgäst. Hur halvstarka havsörnar letar efter ett eget revir i en grannsjö. Hur fladdermöss söker efter de mest insektsrika sjöstränderna.

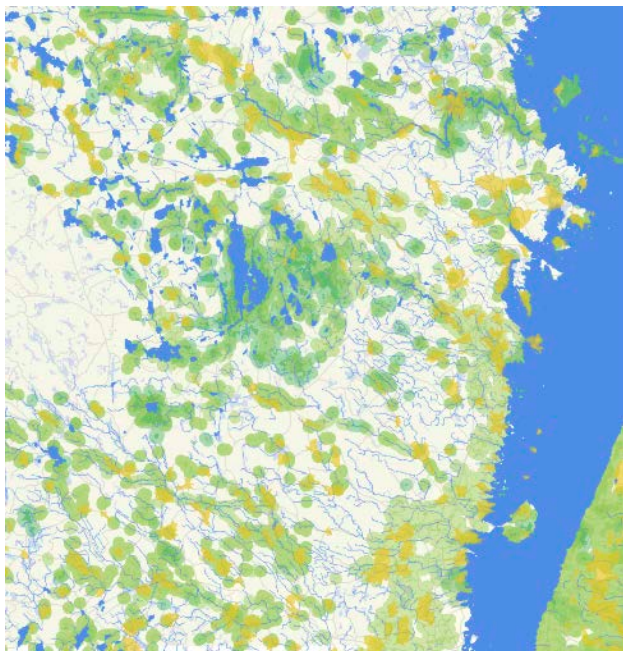
Allgunnen är ett naturreservat och denna kedja av sjöar är helt klart ett potentiellt område för biotoputvidgning. Och detta måste vara ett lika viktigt mål för ansträngningarna att skydda klimatet.

Det verkar finnas värdefull potential här

För många sällsynta arter kommer vindkraftverken vara en dödsfälla och kan därmed komma att förändra vissa viktiga arters bestånd. ^[10] I ett avlägset skogsområde utan trafik, fönsterrutor, tamkatter och andra av civilisationens faror är sådana dödsfall ganska betydande. För arter med få avkomor kan detta utgöra ett särskilt hot mot populationerna. Irritation och avskräckning hindrar andra arter från att utvecklas fritt.

En missad möjlighet att uppfylla ett av de viktigaste miljömålen: Att öka biodiversiteten.

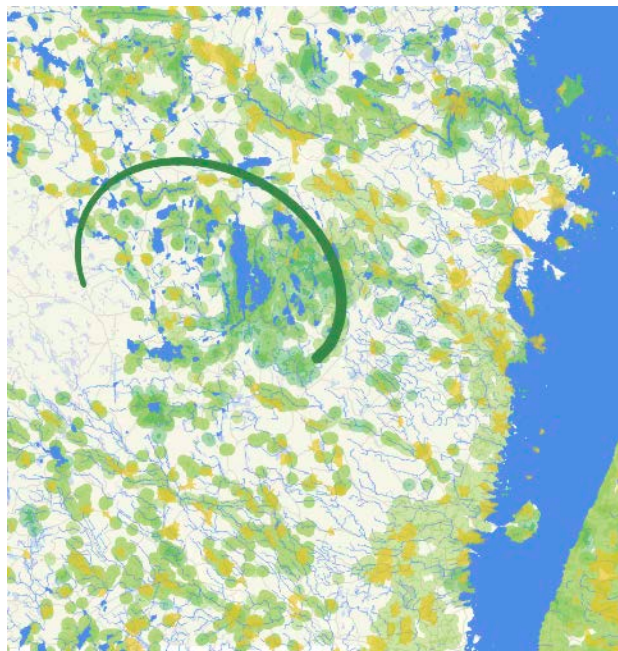

Grön infrastruktur

Andra möjligheter med digitala GIS-kartor är att inkludera många befintliga databaser. Exempelvis innehåller Länsstyrelsen Kalmars geodatakatalog kartskikt om grön infrastruktur.

Det finns skogliga naturvärdeskärnor, alltså värdefulla trädbestånd. Värdefulla med avseende på biologisk mångfald och deras möjliga spridning och nätverksbildning.

Kartskikten^[11] visar hur dessa löv- och barrskogar skulle kunna sprida sig i framtiden. Man har här utgått från en spridning på 500 meter, vilket ger en överblick över regioner där dessa kärnor kan växa samman och bilda större, hållbara biotoper.

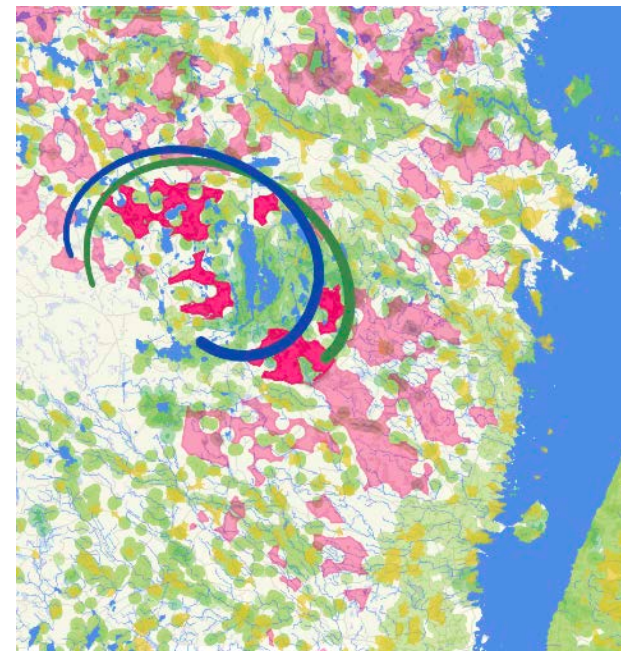

En förbisedd resurs för miljön

En virvel av flerskiktade värdezoner bildar ett kluster över just det område vi hittade när vi tittade på sjölandskapet.

Detta är ingen tillfällighet. Det är det logiska resultatet av de tidigare övervägandena. Och en följd av att regionen i viss mån har skonats från mänsklig aktivitet. Här finns i alla fall ett nätverksreservat och ett hopp om att uppnå de svenska miljömålen^[12]:

- Levande skogar
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt växt- och djurliv
- Myllrande våtmarker

Släpp fri naturen i sydost!

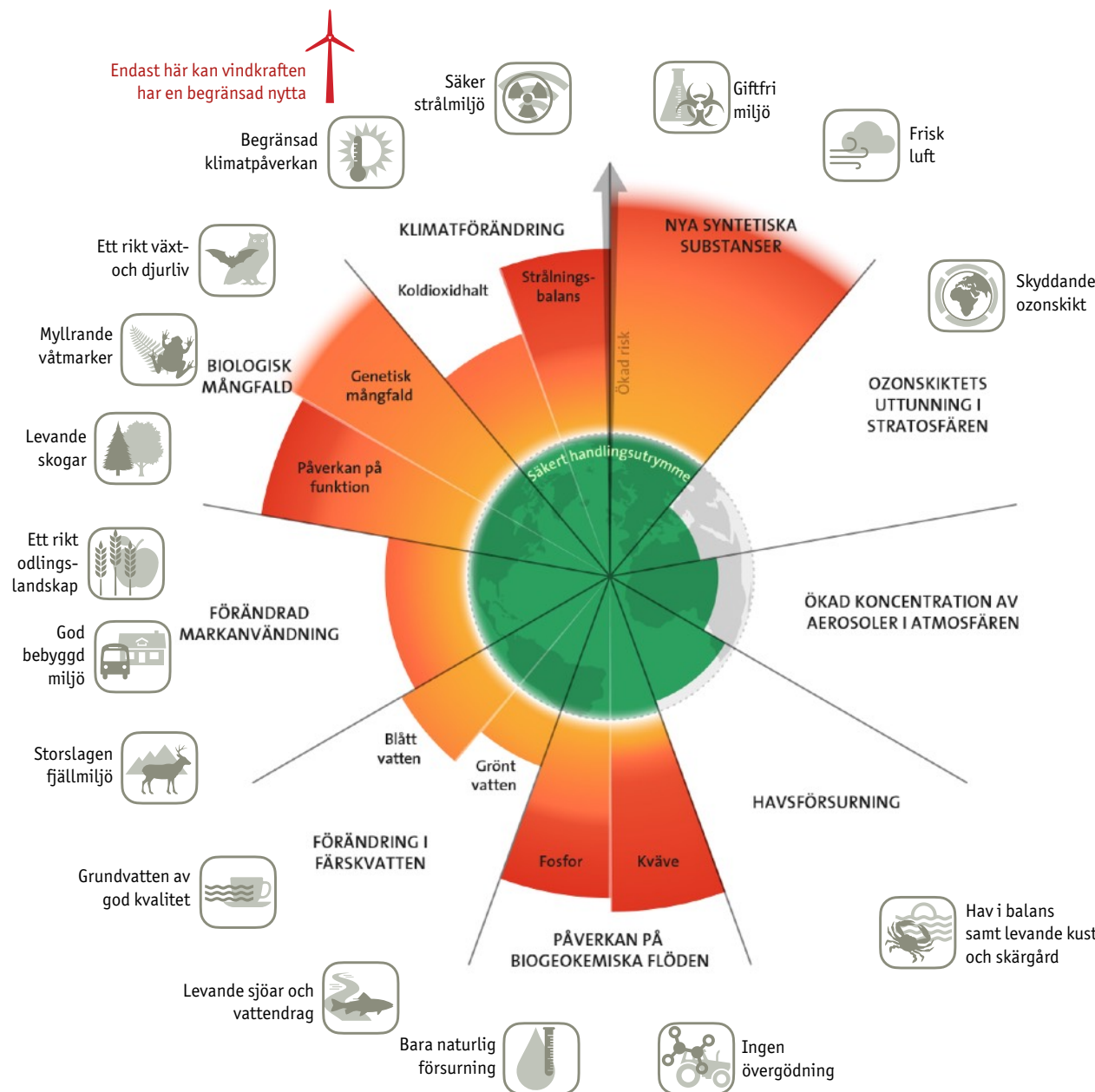
Ur synvinkeln att förbättra livet på vår planet skulle det därför vara kontraproduktivt att lokalisera vindkraftverk eller annan störande industri här. Energiproduktion med låga koldioxidutsläpp kan omöjlig kompensera för förlusten av naturresurser i denna region.

Med detta i åtanke:

- Förhindra planer på att fragmentera och förstöra biotopskyddsområden.
- Uppdatera kartläggningen av vindkraft där det finns uppenbara konflikter med viktiga naturresurser.
- Och lämna det inte till lokalbefolkningen att genomdriva ett nödvändigt kommunalt veto.

För ett naturligt klimatskydd och en stark natur.

Vi måste naturligtvis minska koldioxidutsläppen, men inte på bekostnad av andra miljöfaktorer.

I Agenda 2030 för hållbar utveckling uppmanar FN till en "omvandling av vår värld". Denna omvandling är också nödvändig för att hantera de existentiella kriser som hotar våra naturresurser: krisen för biologisk mångfald, klimatkrisen och föroreningskrisen.

Den aktuella statusen för kontrollvariablerna för alla nio planetära gränser visas i ett diagram från Stockholm Resilience Centre [13]. Den gröna zonen är det säkra driftutrymmet (under gränsen). Gult till rött representerar zonen med ökande risk.

Sex av de nio gränserna har överskridits [14]. Överskridandet återspeglar en aldrig tidigare skådad mänsklig störning av jordsystemet.

Biodiversitetskrisen och klimatkrisen är nära sammankopplade: Den globala uppvärmningen leder till att levnadsvillkoren förändras så snabbt att ekosystemen inte kan hålla takten och blir allt fragilare. Djur- och växtarter kan ofta inte anpassa sig till de förändrade förhållandena, kan inte undvika dem på grund av fragmenterade livsmiljöer och dör ut på många platser. Men när ekosystemen försämras frigörs på kort tid det kol som har bundits i dem under tusentals år – klimatkrisen är självförstärkande.

Sverige insåg detta för 25 år sedan och definierade 16 miljö kvalitetsmål som beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda fram till. [12]

De svenska målen som är placerade runt diagrammet här visar att de täcker problemen väl och prioriterar biologisk mångfald på ett balanserat sätt.

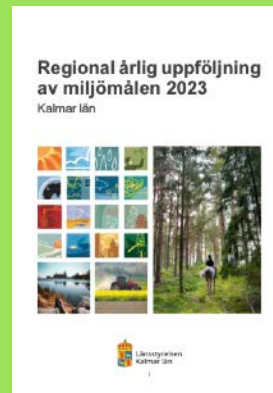
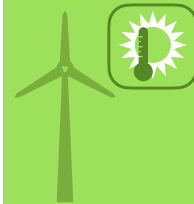

"Kalmar län nådde varken generationsmålet eller miljömålen till år 2020. Vi förväntar oss inte att nå målen till 2030 heller och tre mål har negativ trend." ^[15]

Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv och Ett rikt odlingslandskap i det röda.

Detaljerade bedömningar av miljömålen kan du läsa om i "Regional årlig uppföljning av miljömålen 2023 Kalmar län". Den senaste rapporten från Länsstyrelsen Kalmar län låter inte särskilt positiv när de bedömer den nuvarande statusen för miljömålen.

Inte ett enda mål förväntas uppnås till 2030, och tre av dem utvecklas negativt. Inte ens de två positiva händelserna kan man vara mycket stolta över: *"Två mål har positiv trend; Frisk luft och Bara naturlig försurning. Förutom regionala och lokala åtgärder så gör internationella förbättringar att det går bättre för dessa mål."* ^[15]

Kan vi förvänta oss ett bättre resultat om vindkraftverk genererar fossilfri el i avlägsna skogsbiotoper i Kalmar län?

Vindkraft spelas inte ut som ett trumfkort i rapporten.

Enligt rapporten ligger förbättringspotentialen främst inom transportsektorn och i bevarandet av kolsänkor:

"Vi måste öka takten för att kunna nå de regionala och nationella målen om att minska klimatpåverkan, genom bland annat ökad förnybar energiproduktion och ökad energieffektivisering, samt minskat fossilberoendet inom framför allt transport, industri och jordbruk. Vi måste också se över hur vi ökar kolinlagring i jordbruksmark, skog och våtmarker." ^[15]

Det är bara att hoppas att denna kloka insikt sprids vidare till energistrategerna: *"I Kalmar län har vi pratat om att slå ihop klimat- och energistrategin med handlingsplanen för klimatanpassning."* ^[15]

Eller kommer uppförandet av vindkraftsparken "Grindtorpet" att ha en alltför negativ inverkan på många miljömål i närområdet?

Istället lyfts ekosystemtjänsterna fram i förgrunden.

Punkt 1 och 2 om generationsmålen:

"Ekosystemen har återhämtat sig, eller är på väg att återhämta sig, och deras förmåga att långsiktigt generera ekosystemtjänster är säkrad"
"Den biologiska mångfalden och natur- och kulturmiljön bevaras, främjas och nyttjas hållbart" ^[14]

Förnybar energi finns längre ner som punkt 6:

"För det krävs finansiella resurser, men också en förståelse och acceptans för att alla energilag har en baksida." ^[15]

Chapeau! Respekt för klarsynthet.

*Hur respektive miljömål försämrats beskrivs nedan. Den storslagna panoramautsikten från Aboda klint tolkas här som Storslagen fjällmiljö.

1. Värdet av skogar

Sångsvan i Gytjön. Foto: Carl Bryngelman

Vindindustrianläggningar minskar värdet på skogar och livsmiljöer

Skogar som platser för vindkraftverk är attraktiva för investerare eftersom det knappast finns några bosättningar eller människor att frukta som potentiella "hinder". Här påverkas "ingen", ett nästan juridiskt vakuum, särskilt om statliga eller kyrkliga institutioner förvaltar skogen. Lagliga frågor om artskydd och förbud mot dödande motverkas av regeringarna med ett "överordnat allmänintresse" och den nödvändiga "allmänna säkerheten". Faktum är att skogar som ekosystem och livsmiljöer för ett oändligt antal varelser inte har en tillräcklig lobby i den nuvarande situationen. Privata och offentliga ägare betraktar dem främst som ekonomisk mark, som en kultur som ska formas.

Utmärkt klimat - men bara i skogar utan vindkraftverk

Klimatet är viktigt, men bara en liten del av en mångfacetterad natur. Det överdrivs i allmänhet på ett felaktigt sätt och tas ur sitt sammanhang. Faktum är att ingen naturnära skog lider av klimatförändringarna. Naturskogar är robusta, anpassar sig eller förändras på ett värdeneutralt sätt. Omvänt är intakta skogar av alla slag viktiga för klimatskyddet: Skogsmark lagrar kol. Som klimatreglerare kyler orörda skogar miljön med tio grader och gynnar ny nederbörd. För klimatanpassning buffrar intakt natur extrema händelser. Över 90% av nederbörden stannar kvar i skogar med intakta jordar. Det är absurt att just där bygga energianläggningar som – enligt vad som påstås – ska hjälpa klimatet.

*"Llyssna till den granens susning
vid vars rot ditt bo är fäst"*

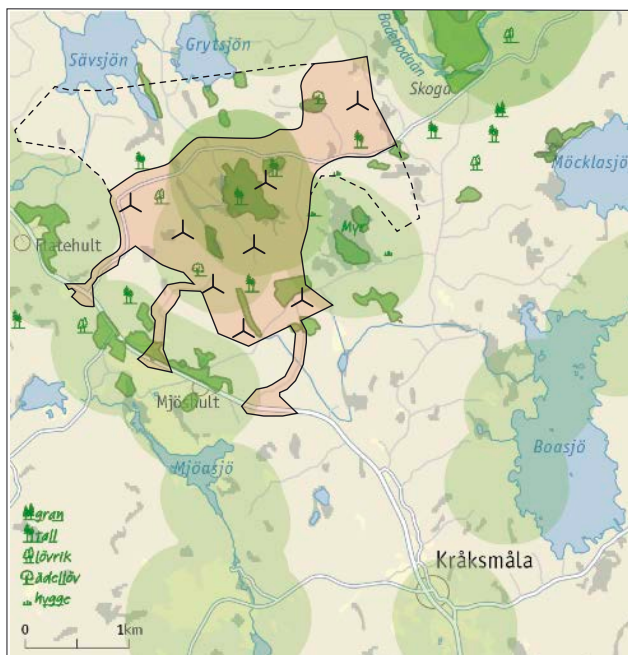
*Generationer av svenska skolbarn
möttes på det vackra skogsgröna
jugendomslaget till "Folkskolans
läsebok" av ett motto som inte
kunde vara mer aktuellt.*

*Zacharias Topelius: Folkskolans läsebok, Norstedts förlag,
Svenska bokförlaget 1911-1951*

Skogarna är motståndskraftiga

Biotiska samhällen i skogar måste behandlas som en dynamisk helhet. De är "selektade" för förändring till följd av de återkommande glaciärförhållandena på jorden, annars skulle de inte ha överlevt. Detta gäller särskilt för skogar på jordens norra breddgrader, där klimatfluktuationerna är betydligt större än i tropikerna. Men de behöver sammanhängande utrymmen och genetisk mångfald för att kunna anpassa sig.

Det är tekniskt nonsens och populistiskt att hävda att det inte skulle finnas några skogar i framtiden utan vindkraft i skogarna.

T. ex.: Värdekärnor intill "Grindtorpet"

Inom och runt projektområdet finns det skogliga värdekärnor som ger hopp om spridning av en diversifierad, stabil skog som bättre kan motstå klimatförändringar.

- Nyckelbiotop - Skogsområde med en speciell naturtyp där det finns hotade arter.
- Naturvärden orörd N0/NS - Gammal skog med mycket död ved eller en sumpskog.
- Värdenätverk - Löv-, tall- och barrskogar som ligger mindre än 500 meter från varandra och som förväntas sprida sig och växa ihop..
- Projektområde "Grindtorpet"

Hur den planerade vindkraftsparken kommer att påverka skogen

Värdenätverk

En omvandling av detta skogsområde till industriområde skulle bryta den kedja av lovande framtidsskogar som sträcker sig västerut från Algunnens naturpark på linjen Möcklasjö - Boasjö och bryta forbindelsen till Flatehult - Mjöshult.

Värdekärna

Den svenska virkesindustrin har förvandlat en stor del av skogen till industriplantager. Att renaturera dessa och göra dem klimattåliga är en stor uppgift för framtiden och är förknippat med kostnader och utebliven vinst. Så är dock inte fallet här. Inte bara myr- och sumpskogsområdena, utan även några lövskogar och gamla bestånd samt närheten till sjöarna ger detta skogsområde lovande förutsättningar för en framtidssäkrad biokosmos även under klimatförändringar

Avverkningsområden och ungskog

Kalavverkade områdena mellan värdekärnorna är inte på något sätt ekologiskt värdelösa områden. Där kan skogen omedelbart börja återhämta sig med anpassad klimatesiliens. Kalhyggen i skogs- och

Sveriges miljömål som påverkas:

Levande skogar

Skogens biologiska nätverk styckas upp i små områden och berövas sin anpassningsförmåga.

Ett rikt växt- och djurliv

Vindkraftverk i skogar försämrar livsmiljöerna för vilda djur och växter av alla slag.

Begränsad klimatpåverkan

Vindkraftverken förändrar det lokala mikroklimatet i skogen, vilket leder till högre temperaturer och torka.

Myllrande våtmarker

Svalkande skogar håller kvar mer nederbörd i marken och gör den mer motståndskraftig.

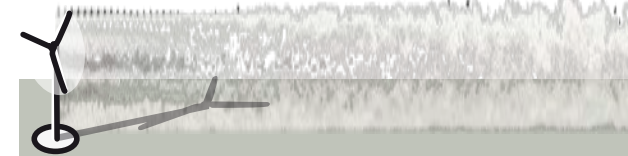
Generationsmålet

Den övergripande miljöpolitiken får inte bortse från att levande skogar tryggar vår framtid.

ungskogszonerna är bland de allra artrikaste skogsområdena. De koloniserar oftast redan under det första året av sällsynta och hotade arter.

Mikroklimat

Slutna skogar kyler ner miljön med flera grader och gynnar utvecklingen av regn. Turbulensen bakom ett vindkraftverk stör detta mikroklimat kraftigt.

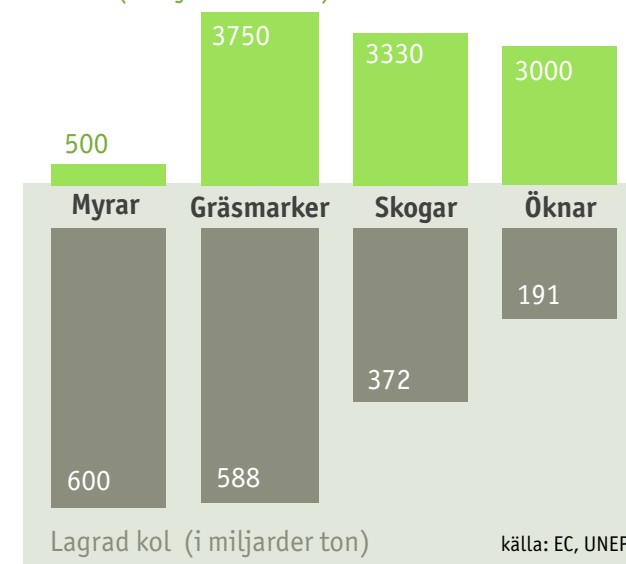

2. Värdet av myrar

Areal och lagrad kol i världen

Areal (i miljoner hektar)

Skydd av intakta myrar och återvätning

I myrar binds stora mängder kol in i jorden under lång tid: Resterna av döda växter bryts inte ner omedelbart - som på torra platser - utan förvandlas långsamt till torv under vattenytan, där kolet förblir lagrat. Myrar, mossar och kärr täcker bara tre procent av jordens landyta, men torven i dem innehåller ändå så mycket som en tredjedel av allt kol i marken.

Därmed har myrarnas förmåga att ta upp koldioxid från luften en nyckelroll för atmosfärens långsiktiga värmebalans.

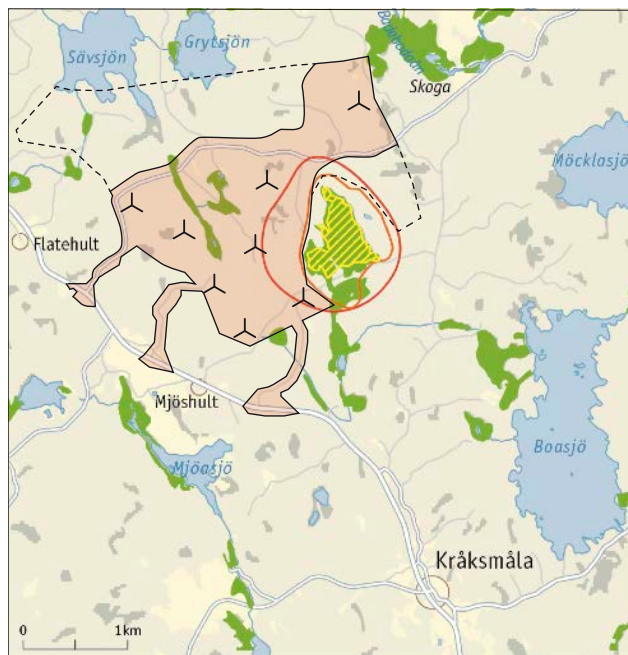
När torvmarker dräneras börjar de växtrester som ackumulerats under århundraden och årtusenden att brytas ned på kort tid, varvid det inbäddade kolet frigörs som CO₂. I Sverige uppgår dessa utsläpp till cirka 11 miljoner ton CO₂-ekvivalenter, vilket är cirka 20 procent av de totala nationella utsläppen av växthusgaser^[16].

Förutom de stora utsläppen innebär dräneringen av en myr också att den inhemska floran och faunan försvinner och att vattenbalansen påverkas. Myrar kan laga vatten i landskapet.

De behöver skyddas för att bevaras och för att kunna återhämta sig.

För att minska utsläppen av växthusgaser från dränerade torvmarker måste vattennivåerna höjas igen. Men även de få kvarvarande naturnära och outnyttjade torvmarkerna är till övervägande del i dåligt bevarandetillstånd.

Som ekosystem utgör myrar en livsmiljö för en mycket speciell djur- och växtvärld som är beroende av dessa speciella levnadsförhållanden.

Till exempel: Myren Jonsbo fly

■ Sumpskogar och myrmarker präglar projektområdet Grindtorpet: Blågölen, Masekärret och Jonsbo fly.

■ Natura 2000 SE0330230 Jonsbo fly^[17]

□ Område av riksintresse naturvårdNR008033

□ Skyddzon enligt Nybro vindbruksplan^[18]

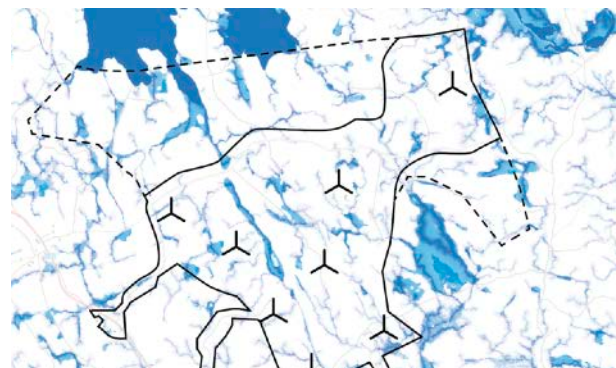
■ Projektområde "Grindtorpet"

Hur den planerade vindkraftsparken kommer att påverka myr och våtmarker

Hydrologi

Det är osannolikt att fundamenten till de stora vindkraftverken kan installeras i det täta nätverket av kärr och mossar utan att påverka hydrologin i projektområdet och dess omgivning.

Kolsänka

Myrar lagrar cirka 30 procent av markens kol - dubbelt så mycket som alla skogar tillsammans. Detta fungerar dock bara om mossan är fuktig. Om fuktbalansen rubbas finns det risk för att mossen blir en stor koldioxidutsläppare.

Byggtrafik

De vägbyggen som krävs för de tunga transporterna av vindkraftverken är inte möjliga utan dränering och kommer att leda till en avsevärd försämring av dessa livsmiljöer. Uppvirvlat damm skadar myren. Ett stort antal groddjur dödas genom att de blir överkörda eller begravnade under byggnadsarbeten. Olja och gifter som släpps ut från byggmaskiner och lastbilar kommer att förgifta våtmarken och dess växt- och djurliv.

Sveriges miljömål som påverkas:

Myllrande våtmarker

En Natura-2000 skyddad, fortfarande intakt myr med högt naturvärde hotas av förstörelse.

Ett rikt växt- och djurliv

Myrarna är en livsmiljö för mycket specialiserade och känsliga djur och växter som hotas.

Levande skogar

Sumpskogar är en prioriterad naturtyp som skyddas enligt EU:s art- och habitatdirektiv.

Begränsad klimatpåverkan

En störd myr frigör tusentals år av lagrat kol och lustgas med 300 gånger större CO₂-effekt.

Levande sjöar och vattendrag

Interaktion i vattenbalansen påverkar också den närliggande badebodaån.

Ingen övergödning

Den omgivande skogen skyddar myren som ett filter mot damm och gödsel.

Giftfri miljö

Giftiga ämnen från byggfordon och mikroplaster från vingslitage får inte hamna i mossen.

Generationsmålet

Den övergripande miljöpolitiken får inte offra en 1000-årig myr för kortsiktig energiproduktion.

3. Värdet av djurliv

Fiskgjuse *Pandion haliaetus* (Observerades av Karl Filipsson)
 24 Maj 2022 Sävsjön, Sm: 1 ex Mobbad av mäsar.
 24 Maj 2022 Grytsjön, Kråksmåla, Sm: 1 ex, Mobbad av havsörn.
 19 Juli 2022 Grytsjön, Kråksmåla, Sm: 1 ex, Sågs flygandes över sjön, mobbad av brun kánrhök.
 21 Juli 2022 Möcklasjö, Sm: 5 ex Två adulter och tre ungar, en unge kvar i boet.
 Foto: McPhoto/Jürgen Bítzer / Alamy Stock Photo

Klimatförändringarna är bara en av de faktorer som kommer att påverka vårt framtida liv på jorden, eftersom: "Klimatförändringarna kommer att avgöra hur vi som människor kommer att leva i framtiden, artens utdöende kommer att avgöra om vi överlever på jorden."

Prof. Dr. Katrin Böhning-Gaese, Friederike Bauer:
 Vom Verschwinden der Arten,
 Der Kampf um die Zukunft der Menschheit, 2023

Hotas fåglar av vindkraftverk?

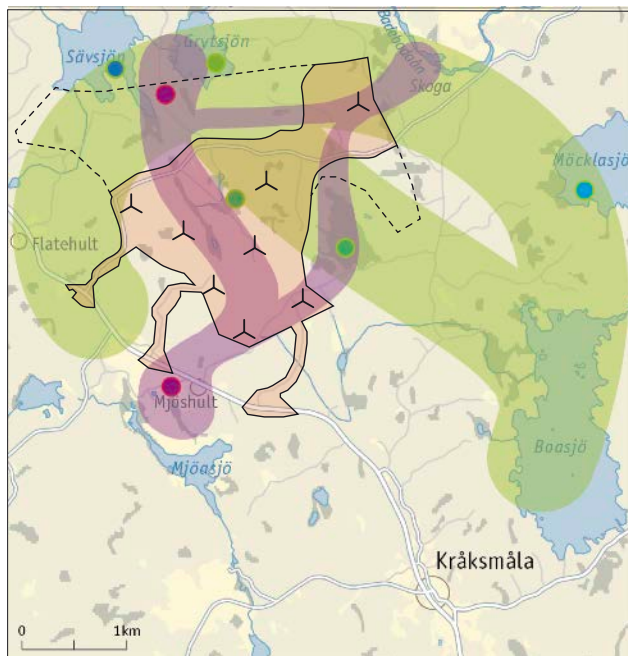
Populationer av stora, långlivade fågelarter med låg reproduktionskapacitet påverkas i hög grad av att enskilda vuxna fåglar dör. För dem kan en enda kollision med ett rotorblad få stora konsekvenser. Småfågelarter är å andra sidan vanligtvis mycket kortlivade. Det är normalt att de flesta individer dör under loppet av ett år. De kompenserar detta med en enorm fortplantningsförmåga. Ett enda dödsfall har dock knappast någon betydelse för populationsutvecklingen hos dessa arter. Generellt sett behöver fåglar en lämplig livsmiljö för att framgångsrikt kunna föda upp ungfåglar. Förutom passande föda och möjligheter att bygga bo är det viktigt med tillräckligt skydd mot potentiella fiender och andra störningar såsom vindkraftverk.

Ansvar för Europas kommande generationer av fladdermöss

I ett varierat landskap med hög andel äldre lövträd, små vattendrag, sumpskogar, öppna våtmarker, ängar och betesmarker avlöser olika grupper av insekter varandra och ger föda i form av nattaktiva insekter under fladdermössens hela aktivitetsperiod. Vissa köldtoleranta fladdermöss hittar sin vintermiljö i skogar med stora hålträd, som kan ge tillräcklig isolering och ett lämpligt mikroklimat. Andra fladdermusarter har sina sommarkolonier i Sverige och flyttar söderut på vintern likt flyttfåglar. Det innebär att om deras reproduktion i våra skogar störs så påverkar det arternas populationer i hela Europa. Eftersom fladdermöss har en långsam reproduktionstakt kan kolonin utplånas om bara ett fåtal individer dör, antingen här eller på sin farliga resa.

I vatten och på land: Amfibier

Många groddjursarter kan hittas i skogar, särskilt i sumpskogar. I skogarna är det inte bara stående vatten som kan användas som fortplantningsplatser året runt, utan även t.ex. gamla dräneringsdiken, spår och bakvatten samt vattendränkta sänkor och håligheter. Vinterdvalan för skogslevande amfibiarter sker vanligtvis i håligheter nära marken (t.ex. i död ved, under löv och mossa, i gångar för små däggdjur). På sommaren är det inte bara skogslevande arter som kan påträffas i skogen. Den fungerar då som en tillflyktsort för att skydda sig mot torka. Gömställen på dagtid är bland annat död ved och stenar.

T. ex.: Djurliv i "Grindtorpet"

Både professionella inventeringar och privata observationer vittnar om att det finns gott om fågel- och fladdermusarter.

- Större förekomst/flygvägar för fåglar.
- Tjäder, spelplats
- Storlom, reproducerande
- Kärrhök, reproducerande
- Fiskgjuse, reproducerande
- Större förekomst/flygvägar för fladdermöss
- Fladdermöss, reproducerande
- Projektområde "Grindtorpet"

Hur den planerade vindkraftsparken kommer att påverka djur

Fåglar

Hälften av alla de över 90 fågelarter som observerats kan ha sina häckningsplatser här, och för 12 arter är det mycket troligt eller säkert. Många finns med på rödlistan och på listan över arter som är särskilt hotade av vindkraft.

Att ta bort några turbiner från projektet för att skydda häckningssjöarna i söder skyddar inte fåglar från att riskerar dödliga kollisioner med resterande rotorerna på deras vanliga flygvägar till andra sjöar.

I mitten av området finns det tjäderspelplatser och häckningsplatser för nattskärar, som är allvarligt hotade av vindkraftverk. De kommer att ge upp denna livsmiljö och förlorar därmed områden för fortplantning och födosök.

Fladdermöss

Det finns 10 fladdermusarter i projektområdet, varav några, t.ex. den större brunfladdermusen och trollpipistrellen, är särskilt utsatta för vindkraftsparker. Många djur dör utan direktkontakt med rotorerna av inre organskador som orsakas av tryckvågorna bakom turbinerna. Dessutom störs många andra arter i sina livsmiljöer av utbyggnaden av vindkraftverk i skogar, eftersom deras viloplats och jaktmiljöer försvinner.

Amfibier

Byggnadsarbeten på vindkraftverk utförs vanligtvis mellan början av oktober och slutet av februari för att skydda häckande fåglar. Detta innebär att de äger rum under övervintrings- och flyttperioderna när groddjur är inaktiva under vinterdvalan och de kommer att dödas vid röjnings- och markarbeten.

Sveriges miljömål som påverkas:

Ett rikt växt- och djurliv

Arter med få ungar hotas i sin population om enskilda individer dödas eller störs under häckningen.

Levande skogar, Myllrande våtmarker, Giftfri miljö, Begränsad klimatpåverkan, Grundvatten av god kvalitet, Levande sjöar och vattendrag, Ingen övergödning

När det gäller skador på skogsekosystem som orsakas av infrastruktur som vägar och vindkraftverk, beror resultatet av en bedömning naturligtvis på vilken del som undersöks.

Om man bara tittar på storlom, fiskgjuse eller fladdermöss kommer man bara att kunna bedöma de effekter som drabbar dem. Om man analyserar skogsbotten kan man kanske mäta täthet och kompaktering.

Den som ser till hela det dynamiskt fungerande och utvecklande ekosystemet - i går, i dag och i morgon - kommer förmodligen att kunna ana mer, nämligen kanske oåterkalleliga skador på återhämtningsförmågan, mikroklimatiska kanteffekter, framtida risker för den kvarvarande skogen eller den skog som kommer att växa upp i framtiden. Detta är komplext och kan också snabbt förkastas när man ställs inför begränsningar.

Dödande kan inte heller uteslutas i groddjurens vandringsperioder mellan olika habitat.

4. Värdet av människor

"Att kunna urskilja ett rum som för vissa människor ännu är heligt är en fråga om inläring. Man lär sig genom att få världen berättad för sig som ett sammanhängande och skapat kosmos.

Om man tidigt har fått gå in i de rum där kosmos återskapas, kan man urskilja dem utan skyltar och påpekanden."

Kerstin Ekman: Herrarna i skogen, Albert Bonniers förlag, 2007

Människan som en del av naturen

Människan är också en del av naturen, som är värd att skydda. Det är människor som drivs mer av ideal och kärlek till naturen än av vinstintressen som värnar om det värdefulla landskapet i skogar och på ängar.

De brinner för att ekosystemen ska behålla sina funktioner och att den biologiska mångfalden ska finnas kvar.

Hur den planerade vindkraftsparken kommer att påverka människor

De hotas inte till liv och lem av vindkraftsplanerna i skogen. Men de kommer att berövas sin källa till styrka, sin livsdröm. Kanske kommer de att ge upp och flytta bort.

Kanske kommer de incitamentspengar som erbjuds kommunerna inte att försvinna ner i något budgethål, utan kommer att användas just för att betala dessa människors arbete.

Men detta kommer absolut inte att ersätta deras idealismen och entusiasmen.

Dessa människor behövs

Tack alla som gör en bra jobb här uppe i skogarna:

- Skötsel av skog - Skogsmästare, Sveaskog
- Skötsel av slätterängar - Mats, Mjöshult
- Extensiv betesdrift - Loe, Höboda
- Naturvård - Katharina, Flatehult
- Fågelskådare - Carl, Kullen
- Skötsel av Strömsrum - Anna-Karin, Strömsrum
- Pilgrimsvandringar - Annika, Kösebo
- Grön infrastrukturplanering - Art- och friluftslivsenheten, Länsstyrelsen Kalmar län
- Naturskydd - Naturvård, Nybro Kommun

Referenser:

- [1] IPBES, S. Díaz, J. Settele, E. S. Brondízio E.S., H. T. Ngo, M. Guèze, J. 2019
"Summary for policymakers of the global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services"
<https://www.ipbes.net/global-assessment>
- [2] Nordic Council of Ministers, Dinesen et. al., 2021
"Synergy in conservation of biodiversity and climate change mitigation in Nordic peatlands and forests. Eight case studies"
<https://pub.norden.org/temanord2021-510/#>
- [3] LEKS, RUS, Joakim Svensson, 2022
"Synergier och målkonflikter mellan biologisk mångfald och klimatpåverkan i skogen – kunskapsunderlag"
<https://www.rus.se/wp-content/uploads/Synergier-och-malkonflikter-mellan-biologisk-mangfald-och-klimatpaverkan-i-skogen-kunskapsunderlag.pdf>
- [4] Länsstyrelsen Kalmar län, Mathilda Johnson, Sofie Backman och Karin Löfström, 2023
"Kalmar läns åtgärdsprogram för miljömålen 2023-2027"
<https://www.lansstyrelsen.se/publikation?entry=129&context=36>
- [5] "EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING (EU) 2024/1991 om restaurering av natur och om ändring av förordning (EU) 2022/869", 2024
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=CELEX:32024R1991>
- [6] Energimyndigheten, 2021,
"Nationell strategi för en hållbar vindkraftsutbyggnad, ER 2021:02", 2021
<https://www.energimyndigheten.se/nyhetsarkiv/2021/nationell-strategi-for-en-hallbar-vindkraftsutbyggnad/>
- [7] Energikontor sydost, Pierre Ståhl, 2023
"Fånga vinden i sydost, Slutrapport"
<https://energikontorsyd.se/l/projekt/45491>
- [8] Länsstyrelsen Kalmar län, Madeleine Mårtensson, 2022 "Planeringsunderlag för vindkraft - Publikt kartverktyg, webbGIS"
<https://www.lansstyrelsen.se/kalmar/miljo-och-vatten/energi--och-klimatomstallning/vindkraft.html>
- [9] Kartdata: Lantmäteriet, "Lantmateriet 100/ hydrografi_ln08.gpkg"
- [10] GIS-data: Länsstyrelsen Kalmar län," Lsth_LstH_Vindbruk_Klass_1_lampliga_omraden_800_meter"
- [11] GIS-data: Länsstyrelsen Kalmar län." Lsth_GI_Vårdenatverk_Ädellöv 500m buffer" och relaterande GIS-kartskikt
https://ext-dokument.lansstyrelsen.se/gemensamt/geodata/ShapeExport/Lsth.GI_Vardenatverk_Adellov500m.zip
- [12] Naturvårdsverket, 2020
"Sveriges miljömål - nationell webbplats"
<https://www.sverigesmiljomal.se/>
- [13] Azote for Stockholm Resilience Centre, based on analysis in Richardson et al 2023
<https://www.stockholmresilience.org/research/planetary-boundaries.html>
- [14] Science Advances vol.9, no.37, Katherine Richardson et. al., 2023
"Earth beyond six of nine planetary boundaries" <https://www.science.org/doi/10.1126/sciadv.adh2458>
- [15] Länsstyrelsen Kalmar län, Karin Löfström, 2023
"Regional årlig uppföljning av miljömålen 2023 - Kalmar län"
<https://rus.se/wp-content/uploads/RAU-2023-Kalmar.pdf>
- [16] Naturvårdsverket, 2024,
"Våtmarker och klimat"
<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/vatmark/vatmarker-och-klimat/>
- [17] Länsstyrelsen Kalmar län, 2016
"Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0330230 Jonsbo fly"
<https://geodata.naturvardsverket.se/handlingar/rest/dokument/254442>
- [18] Nybro Kommun, 2016,
Vindbruksplan - Tematiskt tillägg till Översiktsplanen"
<http://nybro.se/wp-content/uploads/2015/06/Vindbruksplan-slutlig.pdf>

För ett naturligt klimatskydd och en stark natur.

Uwe Alfer, Kråksmåla 224 382 74 Alsterbro
info@kraksmaleriet.net
<https://www.kraksmala224.se>